

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt. 50 kr. egy hóra 1 frt.
Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

Felolvasó szerkesztő
Köncz Ákos.
Kiadó s laptulajdonos.
Kutasi Imre

Szerkesztőség: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet).
Kiadóhivatal: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint).
Hirdetések a legmersekebb árszámítás mellett vétetnek fe
Egyes szám 4 kr.

A jászberényi nyílt levél.

Korytnicza. augusztus 22.

(K.—cz.) Apponyi Albert gróf, a nemzeti párt vezére Szent István napján egy nyílt levelet küldött jászberényi választóihoz, melyben keserű panaszokban tör ki a Bánffy kormány ellen, mely a romlás útjára terelte a nemzetet végzetes politikai irányával.

A nemes gróf kifakadása nem új s a nemzetre már megszokta, hogy úgy beszámoló beszédeiben, mint nyílt leveleiben erősen kikel akormány ellen, mely szerinte semmit sem tesz, semmit sem dolgozik, hanem ehelyett elfecsérli a nemzet szellemi és anyagi javait.

Jászberény város képviselője abban a meggyőződésben él, hogy a mostani kormány mindent hatalmi érdekből cselekszik. Éppen azért minden egyes ténykedéseit szeretetlen bírálattal alá veszi és világosan kimondja, hogy a Bánffy kormányzata a késő órák lomha alvásának nehéz álma.

Apponyi Albert gróf nyílt levelének ez a passzusa azonban homlokegyenest ellenkezik azon — ugyancsak ezen levélben foglalt kijelentésével, hogy az utolsó ülészek eredményei a politikai helyzet alakulása tekintetében határozottan kedvezők.

Az éles eszű politikus úgy látszik

distingvál. Határozottan elismeri a politikai helyzet javulását s mivel sokkal őszintébb, hogyszem igaztalanná válnék, bevallja, hogy az országgyűlés sok üdvös dolgot ütött nyélbe az ideai ülészek folyamán. És éppen ezen korholásából, de másrészt elismeréséből azt hámozzuk ki, hogy Apponyi Albert gróf nem is annyira a mai liberális kormányznak malleusa. hanem Bánffy bárónak, kit szeretne leszorítani arról a helyről, melyen higgadt politikájával és ne tagadjuk szerencsésével sok oly dolgot vitt ki, melyről azelőtt csak álmában reménykedhetett a nemzet.

És Apponyi Albert gróf politikájának éppen ezen homályos éle sokat elvesz az ő nyílt levelének értékéből, melynek egyébiránt rhetorikai szépségeit nem tagadjuk. A nemes gróf mindig szépen szól. Írásából kicsendül az ő szép hangja. Hasonlataival, képeivel, szónoki figuráival magával ragadja a sziveket, ideig-óráig fogva tartja az elméket, de ha felszabadulunk a varázs alól, melylyel megbűvöli lelkünket, azonnal látjuk, hogy a nemes gróf idealizmusért rajongó lelke nemesak nem méltányolja politikai életünk eredményeit, hanem a Bánffy kormány működését végzetesnek tartja Magyarországra nézve.

És itt téved Apponyi Albert gróf. Téved, mert a Bánffy kormány nem szolgált rá az ócsárlásra, e kicsinyes bírálatra.

Rövid regiméje alatt sokat tett, tekintélyünket a külföld előtt emelte. Elismerték ezt mindazok, kik nálunk megfordultak és ha szívünkre teszszük kezünket, kénytelenek vagyunk bevallani, hogy az a sokat ócsárolt Bánffy báró minden vonalon, le és fel egyiránt becsületet szerzett a magyarnak.

Mi szívesen elismerjük a nemzeti párt vezérének érdemeit. Lángoló hazafiassága, önzetlen politikai élete és lángelmeje előtt meghajtjuk fejünket. Ideális lelke, bámulatos szónoki képessége, alkuvást nem ismerő egyénisége mindnyájunk előtt ismeretesekek. Az ész és szív embere ő sok tudással, nemes érzésekkel, melyeket a hazaszeretet szentel meg. Ő a nemzet javát akarja, szabadságát védi, jogai mellett állt őrt bámulatos kitartással a hatalmi polczra való jutás minden reménye nélkül.

Bámulatos szellemi erejével az ország kormányzásának nagy munkájában csodákat művelhetne, de mivel önmaga bevallja, hogy áthidalhatatlan örvény tátong közte és a kormány közt, egyhamar nem remélhető, hogy eszméit megvalósíthassa.

És mivel a lángelméknek százszorosan jobban fáj az, ha nincs terük önmagukat érvényesíteni ne csodálkozzunk, ha a nemes gróf keserű panaszokban tör ki. Talán már ő is unja a meddő küzdelmet, a sikertelenséget és hovatovább arra a

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZAJA.

Szerelmi történet.

A „Debreczeni Hirlap” eredeti tárczaja.

Írta: Porcsalmy Gyula.

Érkövi Zoltánt az tette boldogtalanná, hogy igazán szeretett.

Szeretett szíve hő szerelmével egy leányt: Völgyesi Jolánt.

Érkövi poeta ember volt, szellemes, lelkes buzgalmu fiatal ember, ki éveken át csak a közérdekért küzdött s csak a költészet muzsájába volt szerelmes; egyedüli gyönyöre a mások boldogulásának munkálása, láthatása s az irodalom művelése, az irodalmi termékek buvárlása volt. Lelke nem bírt azzal a könnyű lobbanékonyssággal, melylyel a poetákat vádolni szokták, hogy könnyen lelkesülnek, minden iránt pillanatnyira lobbanékonyak, de lelkesedésük tüze csakhamar kialszik. De ha lelkesedett valami nemes eszméért, szépért és jóért: lelkesedésének tüze kiolthatatlanul lobogott.

Műveiben életet talált a szerelem költészet; átérzte, a mit irt; de ő szerelmes nem volt soha addig, míg Jolánkáját meg nem ismerte.

S hogy tudott lelkesülni ideáljáért! az életét adta volna oda érte. Mily elragadtatással beszélt az ő szellemességéről, karsu, szabályos természetéről, ragyogó fekete szeméről, — mikben a paradicsom minden élve tükröződött vissza — fitos orocskájáról, gyenge rózsapiros arczocskájáról, ereszájáról, picziny, kerek állacskájáról s gesztenyeszin fürteiről. Az angyalok legszebbikét szokták így festeni.

Érkövi azt hitte, hogy kedvelt muzsáján s kedvenc eszméjn kívül másba nem lehet szerelmes soha, ő csak eszményekért s eszmékért küzdött, arra sohasem gondolt, hogy egyszer Amor nyíla őt is szíven találja.

Véletlenül ismerkedett meg Jolánkájával, egyszeri találkozás elég volt arra, hogy soha el nem muló szerelemre lobbajon iránta.

S ez az egyszeri találkozás nagy fordulatot idézett elő az Érkövi életében, mennyi édes órát teremtett az számára, midőn a szerelem előtte eddig ismeretlen világába bevette, de később mennyi gyötoremnek, pokoli kinnak okozója lón!

Talán a legigazabban a poeták tudnak szerelemmel szeretni, ők, kik az érzelmek országában élnek s bármennyire igyekeznek is az élet prózaiasságra kiábrándítani őket, de az érzelem, a melyet bírnak, a melyről annyit énekelnek, örökké honol szívükben a magatisztaságában, őszinteségében, mentve minden moesoktól.

De aztán ha szívünk kereke boldogtalanságra fordul: ők a legboldogtalanabbak is, mert érzelmeik állandósága megmarad s csak annyiban változik, hogy a boldogszerelm helyett a boldogtalanság érzete ver gyökeret szívükben kitéphetlenül.

Amily ritka az igaz szerelem a mai, materiális korban, épen oly ritka eset az is, hogy az igaz szerelem megtalálja jutalmát: a várva várt boldogságot.

Igy történt ez Érkövivel is. . .

Mióta Jolánkáját megismerte, csodás átalakulás ment végbe lelkületében, amit a szerelem varázshatalma okozott. Nem verselt ő, nem írta halomszámra a kedvesét magasztaló ábrándos tárczákat, mint a mivel a szerelmes

állapotban levő poetákat vádolni szokták. Ellenkezőleg. Ő hallgatott, csak szerelmes volt. Elragadta — ideáljához — a gyönyör, elragadta kedvenc muzsájától.

S mikor boldogtalanná lett? Akkor sem ütötte buját, keserveit piacra, nem írta árkus számra a „panaszhangokat” hanem türt, némán szenvedett. Ne lássák az emberek, hogy ő boldogtalan, ne örvendjenek a kiselkük, a kárörvendők az ő boldogtalanságán. Elég az, ha ő szívében érezte azt s mikor egyedül vala átadta magát boldogtalansága fájdalomának.

Muzsája ismét pihent. Lelkét buja, bánata fogta el, mely megbénította.

Ez mondhatja, hogy igazán szeretett. Mig boldog volt, boldogságnak élt; s mikor meg a boldogtalanság érzete dulta keblét: akkor meg elmúlt szobb emlékeinek, bánatának szentelte gondolatait.

Nem volt képzelgő, rajongó ember, bár minden szépért, jóért, igazért lelkesedni tudott is. A mily nagy volt szerelmében, boldogságában, a mint áttudta érezni annak fonségét, épen oly erős tudott lenni boldogtalanságában.

Pedig minő nagy lelki kint kellett kiallania, midőn elvesztett boldogsága szép emlékének sirhalma felett állt meg képzetében, midőn elhagyatva is az elvesztett eszményképért élt minden gondolata. Még most is féltette, rajongott érte.

Midőn reá s boldog multjára vissza gondolt s órákig töprengett e felett, mindaddig a kötelesség üres óráitól elszólitotta: végül egy sóhajjal áldozott emlékének.

— Volt, nincs . . . Tegyük el hervadt szép emlékeink közé. . .
Hát így manapság érdemes hüen, igazán

meggyőződésre jut, hogy többet használhat nemzetének a kibékülés, mint az oppozíció politikájával.

Az engesztelődés politikájával a nemes gróf az egész országot meghódítaná és ezzel végtelenül sokat használna nemzetének . . .

A miniszterelnök utazása. Bánffy b. miniszterelnök ma hétfőn aug. 23-án két heti üdülésre elutazott a fővárosból. Az obstrukció faradalmi a miniszterelnököt nem viselték ugyan meg s egészsége fényesen kiállotta a parlamenti teherpróbát; azonban egy bizonyos minimális üdülési időre, kiváltképpen a közelgő őszi politikai czampagne előtt, a miniszterelnöknek is szüksége van. Bánffy b. ennek a rövid időnek első napját Bécsben fogja tölteni a h o l B a d e n i dr. miniszterelnökkel, a l i g h a n e m a k i e g y e z é s i provizórium ügyében, tárgyalni fog, és csak azután indul üdülő útjára, a melyet az alpesek közt tölt el, családjával együtt. Távolléte alatt a miniszterelnökség folyó ügyeit aug. 26-ig b. D á n i e l Ernő keresk. miniszter, innét tul pedig b. F e j é r v á r y Géza honv. miniszter fogja intézni. A miniszterelnök szeptember 4 én érkezik vissza.

Püspöki konferencia. A jövő hónap második felében Budapesten Vasari Kolos bíbornok érsek, hercegrímás elnöklété alatt püspöki konferencia lesz a tanácskozás fő-tárgyát a katolikus autonomia ügye képezi. A hercegrímás a gyűlést augusztus végére tervezte, de az előreláthatólag még hosszú ideig tartó nagy meleg miatt czélszerűbbnek találta a konferenciának szeptember végére való összehívását.

szeretni? Nem, meg, akik oly igazán szeretnek azoknak osztály részük a boldogtalanság . . .

Legalább a legtöbb esetben ez a jutalmuk . . .

Hány költő kelne ki hirtelen sírjából, ha ott a Mindenható kéz megütné jobbával sírhalmokat: keljenek fel örökös álmokból életre kik boldogtalanként voltak . . .

Az életnek egy csöpp mézét előbb Erkövi is élvezte; a kaján sors előbb meg izletteti az éle" édességeit, hogy a keserűségek ize annál fanyarabb legyen.

Igy történt Erkövivel is.

U előbb boldog volt, mert szerelme viszonzásra talált; nem is volt köztük semmi gát, mi manapság a szerelmeseket szétválasztja s nem sokára az öngyilkosság fegyverét adja kezükbe: sem rang, sem vagyon, sem szülei ellenszégülés . . .

S még sem lehettek egymáséi!

A mily egyszerű, de megszokott, elterjedt okon mult boldogságuk!

A világ, a világ! vagyis inkább a kis városi pletyka; ez választotta el őket, amire Erkövi azelőtt a legkevesebbet ügyelt. Nem tudta, hogy olyan "méreghozó" fulánkja van, — mely képes a legnagyobb boldogságot is megölni.

A kisvárosi életben a pletyka nagyhatalom; felemel, de súlyt is s a legtöbb esetben úgy súlyt, hogy az áldozat a kapott súlyos sebből sohasem épül ki. Ez intézi itt az emberek sorsát: jövőjét, a legtöbb esetben boldogtalanságát. Feldulja családok békéjét, fel a békés társadalom nyugalmát.

Ezek a bűnösök, erkölcsörök, minden rossz előidézésében tényezők Ritkán férfiak, de leginkább dologkerülő, hiányos műveltségű, kevés erkölcsi érzékkel bíró nők, kik a kávé

Az elintézett ügy.

A „Berliner Local-Anzeiger“ ismeretes interviewja jogos szenzációt és megütközést keltett egész Európában s napokon át tartó diszkusszió tárgya volt a sajtóban.

Érthető, hogy az az izgatott hangulat, mely a berlini ujság közleménye miatt keletkezett, az osztrák-magyar monarchiában s különösen Magyarországon keletkezett fokozottabb mérvben. A sajtó kiméltelenül tárgyalta az esetet s valóban, az első hír hatása alatt magunk is alig bírtuk megőrizni higgadságunkat.

Az alább közölt hivatalos nyilatkozat a félreértéseket teljesen eloszlatja s a monarchia kormánya és Bulgária kormánya közötti viszony teljesen visszanyerite normális jellegét.

A „magyar Távirati Iroda“ hivatalos közleménye így hangzik:

„Sztójlov bolgár fejedelmi miniszterelnök ur megbízásából ma Szirmatsev dr. bécsi bolgár ügyvivő ur megjelent Bécsben a császári és királyi külügyminiszteriumnál és a hozzá Szófiából érkezett utasítások alapján azt a formális kijelentést tette, hogy Sztójlov urnak a berlini „Lokalanzeiger“-ben f. évi július 31-én megjelent, a nevezett lap közbüri tudósítójával folytatott beszélgetését lényegesen elterítve reprodukálták. Sertő szándék Ausztria-Magyarország és a legfelsőbb királyi ház ellen teljesen távol volt a borgár miniszterelnöktől, és ő azért a kérdéses közlemény, mint nézeteinek egyáltalában meg nem felelő felett csak élénken sajnálkozhatik. E nyilatkozat késedelmes megtételének okául bolgár részről Sztójlov miniszterelnök urnak Szófiából való távollétét és a hiányos és elkésett információ okozta félreértéseket hozták fel, a melyek, tekintettel az eset fontosságára és kényes természetére, arra kényszerítették a bolgár miniszterelnököt, hogy a kérdés rendezését Szófiába való visszatéréseig halasztja el.

A jelen hivatalos nyilatkozat következtében, a mely a cs. és kir. kormány által felállított követelésnek eleget tesz, a fennebb említett közlemény előidézte incidens elintézettnek tekinthető.

A „Wiener Abendpost“ a Sztójlov-ügyben kommunikét közöl, a mely megegyezik a

mellett rágják a magány becsületet . . . No ezek argus szemekkel csakhamar észreveszik, hogy két fiatal „érdeklődik“ egymás iránt, — sőt már szerelmesek is egymásba.

A józanabb (kit, nagyon kicsiny) elem örvend ennek egy pár lesz belőlük, de a pletyka fertőjében élők, kiknek szívében az irigység állandó tanyát ütött s a másik boldogtalanság a legszebb látványuk: megirigylik azt, mi náluk hiányzott s hiányzik, hogy imé boldogok is vannak körültek s megindul az ártatlan szerelmesek ellen a hajsza kávéstracsokon, zsurokon.

A becsületesragóknak két veszedelmes faja van: az egyik a vénleányok a másik a vénasszonyok csoportja. A hajsztát rendszeren a vénleányok kezdik, kiket dühösít elhervadt pártájuk, mit szárazon is kell viselniük. Ezek szívébe minden fölöttük elmult tavasz egy-egy jó adag irigységet hagyott vissza, utóvégre nem fér keblükben: ki kell önteni azok ellen kik merészelnék ifjan egymást szeretni s boldognak is lenni.

Az attakot végzik a vénasszonyok, ezek a szigoru erkölcsbirák, kiket hosszú életük tapasztalata jogosít fel a másik ügyeibe való avatkozásra, de akik önmagukkal szemben se voltak szigoruak.

A becsületesragásban teljesen megegyeznek a vénleányokkal, mindent tudnak, csak azt nem akarják tudni, hogy ő tőlük már eltelt az idő.

Nohát kérem a házasságok ma csak nagy ritkán köttetnek az égben mert az előbb elsorolt individuumok intézik a szerelmesek sorsát.

Előbb is a leányt veszik elő.

— Mit gondol aranyosom, lelkem? hogy mehet még maga férjhez, hiszen oly fiatal (a háta megett pedig meszőlják, hogy már ott-

Magyar Távirati Iroda e tárgyban kiadott jelentésével.

Réméljük, hogy ezzel mindenféle kommentárnak vége szakad s a kedélyeken urrá lett izgalom és harag elcsillapul

Ez a nyilatkozat a szenzációs ügy teljes befejezést jelenti.

Polgármesterek értekezlete.

— Saját tudósítónktól. —

Máramaros-Sziget, augusztus 21.

Hetvenhárom magyar város küldötte el polgármesterét és főtisztviselőit arra az értekezletre, amelyet dr. P a p p Tibor polgármester augusztus hónap 23 és 24. napjaira hívott össze Máramaros-Szigetre. Az értekezlet első sorban a városi közigazgatás reformjának kérdéseivel, azután pedig a városi tisztviselők helyzetének megvitatásával foglalkozik.

Most, hogy a belügyminisztériumban elkészült a városok közigazgatásának reformjáról szóló törvényjavaslat, kétségtelenül első sorban a maramaros-szigeti értekezlet hivatott arra, hogy elmondja a javaslatról véleményét. Azok, akik a városi közigazgatás élén állanak, gyakorlati érzékükkel észre fogják venni a törvényjavaslat esetleges hiányait és fogyatkozásait, másrészt pedig ennek az értekezletnek a tekintélye javára fog válni a törvényjavaslat ama kontemplált intézkedéseinek, a melyeket a városi közigazgatás vezér-férfiat helyesnek és törvényerőre emelendőnek fognak jelenteni.

A közigazgatás reformját illetőleg az értekezlet első sorban a következő kérdésekkel foglalkozni:

1. Rendezett tanácsú városoknak törvényhatósági joggal felruházott városokká való átalakítása és viszont.
2. Nagyközségeknek városokká való átalakítása és viszont.
3. A képviselő testületek alakulása és hatásköre.
4. A polgármesteri állás viszonya a képviselő-testülethez.

hon vénül meg az alig 20 éves leány) de meg egy ilyen szép leány (ha nem szemében beszélnek fölöle akkor meg rut, vagy csak kö-zönséges) hogyan mehet egy olyan csuf, vén emberhez (megjegyzendő, az ifju legszebb ifju korában van; a megszólóknak bizony öcsese) hiszen lump az korhely, kártyás, (nb. szeszestalt sohasem iszik; a kártyát meg hirtől ismeri) s hozzá még nem is szellemes (az ifjuval szemben meg kinyilvánítják, hogy csak szellemes körében találják jól magokat (S aztán még találkoznak is együtt? Tudja-e mit beszél a világ (ez a világ csak ők) arról a férfiről s viszonyokról.

S itt sugnak fülébe olyan, általuk kigondolt mende mondákat, hogy a szegény ártatlan leány majd elájul szegényletében s kétségbe-esik azoktól a frivol dolgoktól, melyeket hall, melyeket nők nem vehetnek ajkukra gyalázat nélkül s tisztetéges nő ha meghallotta is — eltgadja, — hogy valaha hallotta volna.

Igy megy ez napról-napra, újabb „hírek“ — kel bővítve mik szerintők közszejön forognak.(?)

Majd meg előveszik a férfit.

— Kedves lelkem uramöcsém! — vagy t. uram! — hogy veheti el azt a leányt: sem nem szép, sem nem gazdag. Hiszen nem ilyet érdemel ön, ki egy derék, jóra való, csinos, szellemes férfi, mindnyájunk kedvence. Ha tudná, hogy az a leány minő kaczer teremtés, száz viszonya is volt! (s példákat tudnak citálni az ártatlan leány „viszonyaira“); leg-alább csak gazdasszony lenne, de a főzőkanalat s konyhát hirtől sem ismeri, egyéb hazi dolgokra is rest (pedig jó gazdasszony válnék belőle!) a mellett ne csak akkor nézze meg, mikor az utcán jár, bálban vagy vizitben van, hanem otthon! milyen paczuha, rendetlen!

5. A városi képviselők választásának kérdése.

6. Tisztán az állam érdekében végzett közigazgatási funkcióknak állami tisztviselők által leendő teljesítése.

6. A városi rendészet államosítása.

8. A díjtalan tisztviselők alkalmazásának kérdése s más egyéb fölmerülő kérdések tárgyalása.

Amint e tervezetből kitetszik, az értekezletnek korántsem az lesz a célja, mint a mozgalom megindultakor híresztelték, hogy állást foglaljon az ismeretes Fascho-Moys féle törvényjavaslattal szemben, hanem sokkal inkább az, hogy megvilágítsa a fontosságát azoknak a kérdéseknek, amelyeket leginkább a közigazgatás gyakorlati férfiai ismernek s amelyek a törvényjavaslat szerkesztőjének figyelmét részben elkerültek.

A közigazgatás reformjának kérdésén kívül a városi tisztviselők nagyon is elhanyagolt helyzetének javításával is foglalkozik az értekezlet.

A tervezet szerint első sorban a következő kérdések fognak tárgyalás alá kerülni:

1. A városi tisztviselők országos egyesületének megalakítása, az alapszabályok körvonalozása s az alakuló gyűlés, vagy esetleg egy országos kongresszus előkészítése.

2. A városi tisztviselők fizetési viszonyainak kérdése, fizetési osztályok felállítása és a minimális fizetés megállapításának készítése.

3. A városi tisztviselőknek a megyéhez és ennek tisztviselőihez való viszonya.

4. A városi tisztviselők nyugdíjának kérdése.

Természetesen a a tervezetben fölemlített kérdéseken kívül egyéb indítványok is kerülnek tárgyalásra, amennyiben a városi közigazgatás reformjának és a városi tisztviselők helyzetének javításával összefüggnek.

(pedig az ifju jól tudja, hogy otthon egyszerűen, de csinosan jár) s milyen divatbáb! inkább öltözködik mint eszik, festi magát, csak táncolni szeret, a fiatal emberek után repdes stb. stb.

Szóval a szegény leány a sárga földig le van szólva.

Akad ifju, a ki eltántorodik; de az önzéretes ifju mosolyog egyet a vádakon s elveszti a füle mellett s kerüli a jó tanácsadókat.

Nem így a leány. Mindent, amit mondanak, igaznak vesz. Hiusága s gyengesége erőt vesznek még szerelmén is s kész azt megtagadni s a hiven szerető szívet eldobni magától. — Nagyon ritka hölgy, ki nem így tesz.

Az Érkövi folsivkája is a gyöngye, hiszkeny nőkhöz tartozott: bár másként ismerte is ifját, mégis hitt a rágalmazóknak, hjah, a világ! Sokkal gyöngébb volt, mintsem szerelme mellett megtudott volna erősen állani.

Nem így Érkövi. Ő felül tudott emelkedni az hitvány pletyka hasugságain jóllehet féltékeny szerelmes volt.

A titokban folyt sugdosásoknak — az ügyesen szőtt pletykáknak meg lett az eredménye; a botrányéhes, a pletykafertőjében élő publikumnak meg volt a gyönyörűsége Érkövi minden védekezése dacára is, szétváltak a szerelmesek.

Érkövi megundorodva ezektől az emberi erkölcsi hiénákról, odahagyta városát s szerte bolyongott az országban feledést, szórakozást keresve.

Egyik sem akar megjönni.

Szerelme s az ennek elveszte feletti bánat sokkal erősebb volt szívében, mintsem feledést sirakozást remélhetett volna.

Oda menekült tehát, ahol minden bol-

Országos nyomdászkongressus Debreczenben.

— Saját tudósítinktól. —

Debreczen, 1897. aug. 23.

A jubileumi ünnepély.

A komoly munkát, melyet a kongressusi tagok Debreczenben végeztek szombat este egy fényesen sikerült jubileumi ünnepély váltotta fel. A Margit fürdő díszes termében ünnepelték meg a debreczeni nyomdászok önképzőkörük fennállásának 25 éves évfordulóját egy hangversennyel, melyben az Ébredés dalkör is közreműködött.

A Margit fürdő díszterme szorongásig megtelt igen szép közönséggel, a melynek sorában láttuk: Komlóssy Arthur főjegyző, polgármester helyettes, B u l y o v s z k y József nagyváradi polgármestert, R o n c s i k Lajos tanácsost, V é g h Gyula tb. főkapitányt.

Az ünnepélyt Kiss Béla zenekara a Rákóczy indulóval nyitotta meg, azután az Ébredés dalkör a Hymnuszt énekelte el a melynek szép előadását a közönség zajos tapsviharral jutalmazta.

H e l l e r József az egyesület elnöke alkalmi beszédét tartotta meg a közönség figyelmes érdeklődése mellett. Kiterjeszkedett az egyesület humannus működésére, a mely negyedszázad óta teljesíti nemes feladatát. Azután köszönetet mondott mindazoknak, akiknek jóindulatát az egyesület valaha vagy ezen az ünnepélyen kiérdemelhette. Azzal végezte beszédét: Eljen a haza éljen Debreczen nemes közönsége. éljenek a nyomdászok.

A felhangzott lelkes taps után ismét az Ébredés dalkör adta elő Thern Károlytól — „Dalünnepen“ című dalát meglepő precizitással.

Kiemelkedő pontja volt a műsornak K o v á c s y Kálmán alkalmi ódája. A gondolatgazdag szép költeményt hatással adta elő s a közönség viharos tappsal jutalmazta a szerzőt.

A gyönyörű ódának három legremekebb versszaka az első kettő és az utolsó így hangzik:

dogtalan szív enyhülést remél találni. Felkereste a természeti szépségeket, a fenyvesek őrzete magas hegyeket, a melyek közt a hegyek tövében fekvő fürdőhelyen pezsgő élet folyt.

Érkövi kerülte a vendégeket, kik csak távolról láthatók; körükben ritkán s csak véletlenül fordult meg s akkor sem szólt hozzájuk, nem tekintett rájuk. El is neveztek vad idegennek, etcentralis embernek, embergyűlölőnek.

Később, midőn egyre borús arcát, melyen mindig a bánat ült, megszokták, rájöttek, hogy mély bánata lehet. Tisztelték buját, bánatát s nem háborgatták, nem zavarták; csak részvételel voltak iránta: miért lehet oly hatálon is oly bir?

Ama bál volt a fürdőben. Érkövi ekkor sem volt a mulatók közt, az épület tulsó részének verandájára könyökölve bámult a csillagos égbe, nézte a csillagok ragyogását s futását, de lelke a messze távolban kalandozott ő nála, ki már talán el is feledte őt, bizonyára imádói közt jól mulat.

Gondolataival annyira el volt foglalva hogy észre sem vette, hogy rajta kívül más is van a folyosón.

Egyszer a közeli oszlop mellől egy mély óhajt hall; oda tekintett. A látvány meglepte s megdöbbentette s megdöbbentette. Egy nő állt ott, a párkányra támaszkodva, természetesen olyan, mint az ő Jolánkájáé . . .

Mozgolódására a hölgy is feléje fordult. A mint a fenyőfák mögül elé bukkanó sápadt hold megvilágítja arcát: az ifju önkénytelenül egy lépést tett feléje:

— Jolánka! — sóhajtá.

A hölgy szintén meg volt lepődve.

— Igen, ez vagyok — válaszolá — s ön

itt Zoltán!

Annyi század, ezred sirján
Ilyen is lett a világon,
Midőn már az ólombetű
Hódít hegy-, völgy-, rónaságon,
Zugó folyón, mély tengeren,
Kunyhóban és palotába' —
Ott csattogva, mint a tavasz
Édesajku csalógnya . . .

Az a piczi ólombetű,
Mely magában semmi, semmi;
De hadsereg — nagy hatalom,
Mihelyt elkezd sorakozni . . .
S egyszerre csak táborba száll. . .
S papírmazón indul . . . szárnyal —
Eszmehintő, hirsugárzó,
Istenadta röpke szárnyal . . .

. . . Ne bántson, hogy nevetek!
A történet nem írja fel —
Fönnmaradtok milljó könyvben,
A mely elmét, szívet emel . . .
Milljó könyvben, újságlapon
Száltak . . . éltek mindörökké!
A míg lesz egy árva sugár,
Mely letűz az öreg Földre!

Ismét az Ébredés dalkör jelent meg a színpadon és Lányi Ernőnek „Reszket a bokor“ című dalával szerzett nagy élvezetet a közönségnek, amely mindaddig nem hagyta abba a zajos tapsot, míg a dalkör újból el nem énekelte a szép dalt. A műsor következő száma népdalok voltak, amelyeket Hajnal Sándor adott elő G ö n d ö c s István zongora kísérete mellett nagy hatással.

E számért dicséret és elismerés illeti ugy Hajnalt, kinek csengő, szép hangja van, mint G ö n d ö c s Istvánt ki S c h m i d t S. zongoragyáros által díjmentesen rendelkezésre bocsajtott kitűnő zongorán remek kíséretet nyújtott H a j n a l énekéhez.

A műsor utolsó száma is az Ébredés dalkörnek jutott, amely ezzel is tanubizonyosságát szolgáltatva, hogy méltó a minden alkalommal felhangzó taps és éljenekben megnyilatkozó elismerésre.

A jubileumi ünnepély programja ezzel véget ért. A megjelentek elismeréssel és dicsérettel adóztak, ugy a buzgó rendezőbizottságnak, mint a szereplőknek. Közös igyekezettel teremtették meg a szép ünnepélyt, amely-

Erre Érkövi kitoró örömmel rohant feléje:

— Jolánkám, te itt; hát nem taszítottál el magadtól, felkeresték, hogy megszabadíts bánatomból — hadará gyors egymásutánban.

A hölgy egy éles sikoltással egy lépést hátrált.

— Ki ön? — kiáltá? s honnan ismer engem?

Az idegen, erélyes hangú szavakra Érkövi hirtelen megállt, mintha odacözvekeltek volna.

Zavartalan volt önmagával.

— Uram, ön félre ismert engem s én is önt . . . Én nem az a hölgy vagyok, a ki-nek gondol.

Érkövi csak most kezdett magához térni s jobban szemügyre vette a nőt.

— Hát valóban nem ő az — mondá leverten, félhalkan — pedig a termete. szép arcza, akár csak az övé . . .

Boldogsága egébe vélt jutni s abból hirtelen leesett.

Kevés vártatva a hölgy ismételte:

— Ön félre ismert engem s én is önt, mivel keresztnevünk ugyanaz, mint a kit . . .

Itt elhallgatott, a keserűség elfolytatta szavait; de azért az ifju megérzette, hisz mindketten egy gondolon voltak, — egy gondoltak. Oda rohant a hölgyhöz s forrókezzeivel annak jobbát megragadva tördelé:

— Igaza van, ugy van, ugy hívták őt, Jolánkának . . . S kegyed is boldogtalan?

A hölgy fejével bólintott.

— Ugy látszik, életsorsunk közös. Én egy ideált vesztettem, ugy látszik, hogy ön is — válaszolá.

Az ifju némán intett igent s bemutató magát, mit a hölgy is viszonzott e rendkívüli helyen s helyzetben is

nek emléke feledhetlen lesz a nyomdászegylet tagjai előtt.

Az ünnepélyen jelen voltak ezután a fehér asztalnál foglaltak helyet s csak a kedélyes vacsora után vette kezdetét a tánczvigalom. A terem egészen megtelt szép fiatal asszonyok- és leányokkal. Kiss Béla zenekarával rázendítette a talp alá valót s tánczba kezdtek a párok. Az első négyest nyolczvan pár tánczolta.

A tánczvigalom belenyult rózsaujju hajnalba. A következőekben sikerült tudósítónknak összeállítani a megjelent hölgyek névsorát:

Asszonyok: Balogh Mihályné, Barna Jánosné, Erdélyi Ferenczné, Ehrenfeld Zsigmondné, Erdős Béláné, Farkas Ágostonné, Groszmann Emilné, Gebancz Ferenczné, Hofmann Sándorné, Huszt Józsefné, Heller Károlyné, Horovitz Zsigmondné, Hopp Istvánné, özv. Halász Imréné, Jancsó Lajosné, Jancsik Henrikné, Kanizsai Endréné, Konrad Józsefné, Kiss Józsefné, Kurucz Béláné, Kazla Jázsefné, Küllös Jánosné, Miskay Béláné (Budapesti), Molnár Károlyné, Molnár Istvánné, Nagy Sándorné, Ormós Andrásné, Szabó Gyuláné, özv. Szarka Sándorné, Szabó Károlyné, G. Szabó Kálmánné, Szabó Józsefné, özv. Sarkózy Imréné, Széll Sándorné, Szabó Istvánné, Stadler Miklósné (M.-Sziget), Simon Józsefné, Schwartz Edéné, Takács Sándorné, Thamasóczky Györgyné, Wohl Istvánné, Vesszősi Józsefné, Weidner Kálmánné, Végh Lajosné, Zaka Lajosné (Budapest).

Leányok: Bacsoni Erzsike, Barna Zsuzsika, Csermák Mariska, Dávid Zsuzsika, Erdélyi Mariska, Hozabetz Matild, Juridesz Paula, Jancsó Mariska, Kiss Juliska, Kovács Mariska, Klein Mariska, Kósa Róza, Küllös Zsuzsika, Kazla Ilon, Molnár Amália (Arad), Menezel Pepi, Menezel Vilma, Molnár nővérek, Nagy Róza és Mariska, Ormós Eszti, Ormós Juliska, Pásztor Emma, Szabó Ida, Szarka Eszti, Saáry Irma, Sarkózy Margit, Szabó Erzsike és Annuska, Soltész Eszter, Tömörny Juliska, Thamasóczky Jlona, Vesszősi Annuska.

A kongresszus befejezése.

Folyó hó 22-én, tegnap délelőtt 9 óra-

Oh nagysád — mondá az ifju most már egész bizalmasan — én boldogtalan . . . nagyon boldogtalan vagyok. Szerettem egy leányt és elszólták tőlem. Epen olyan szép, olyan angyal volt, mint kegyed . . .

A hölgy keserűen mosolygott.

— Az én szerelmi történetem ugyanaz, csak hogy a csábitó szirén magának tartotta meg ifjamat nagy vagymával vonta magához . . .

Az ifju mély részvétellel szólt, mely részvétét is illethette.

— Sorsunk közös, tehát barátok lehetünk . . .

A hölgy minden tartózkodás nélkül kezet nyújtott.

Tánczolóok jöttek a terem felől; hűselni akartak. — A két szerelmében csalódott új „barát” elfoglalta előbbeni helyét.

A barátságától a szerelemig egy, a házasságig pedig két lépés van.

A két boldogtalan lélek előbb részvétet érzett egymás iránt, mikor napról-napra való találkozásuk alkalmával apróra elbeszéltek boldogtalan szerelmük történetét; a részvétből kölcsönös becsülés, majd frigy lőn . . .

A fő széken utóján már mint új házassággal találkozott velük . . .

Látszólag megelégedettek; de én úgy láttam, hogy első szerelmük emléke ott él, ott ül boros homlokukon; kölcsönösen becsülik egymást, ha szerelmet nem éreznek is egymás iránt.

Szerelmük szívük mélyén van elhantolva a mint azt első szerelmük tárgya behantolta volt.

Engem meg ez utóbbi találkozás óta mindig ez a gondolat foglalkoztat:

— Vajon szerelem nélkül lehetnek-e boldogok?

kor a városháza nagytermében Török Ferenc kongresszusi elnök elnöklete alatt folytatták a kongresszust.

Miután szombaton az ügykezelési és vitikum szabályzatot hosszas vita után a legtöbb módosítás mellőzésével befejezték, a napirend többi pontjait kezdték tárgyalni.

Igy a soproni, győri és szombathelyi nyomdászok azon indítványai felett indult meg a vita, hogy

a.) Hatalmaztassék fel az egylet központi választmánya a szükséges lépések megtételére, hogy a pozsonyi egylet az országos együlethez csatoltassék.

b.) Utasítottassék a pozsonyi egylet utassegély szabályzatának az országos egylet utassegély szabályai szerint való átdolgozására.

Továbbá tárgyalták meg a pécsi kerület azon indítványát, hogy miként lehetne a rokantak helyzetén javítani.

Délután a napirend letárgyaltatván a kongresszus befejezést nyert s a küldöttek, valamint az Ébredés dalkör tagjai eloszlottak esteli és ma reggeli vonatokkal vissza lakóhelyeikre.

Ezzel a nyomdász-kongresszus és az ezzel kapcsolatosan rendezett ünnepek befejezést nyertek.

NAPI HIREK.

Debreczen, aug. 23.

Időjárás.

A központi meteorológiai intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható:

— Augusztus 23. —

Meleg. — Száraz.

Tanácsülés. Debreczen sz. kir. város tanácsa ma délelőtt 10 órakor a városháza nagy termében tanácsulást tartott, a melyen már Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnökölt, ki ma reggel foglalta el hivatalát. A tanácsülés eredményéről hirrovatunkban számolunk be.

Személyi hir. Kiss Áron ev. ref. püspök ma délből hazatért teljes jó erőben és egészséggel a nyiregyházi sóstó fürdőből.

Kik pályáztak a ref. orgonista állásra?

A debreczeni ev. ref. orgonista-kántori állás iránt, mint az előre sejtethető volt, szélésőbb körben nyivánult az érdeklődés. A pályázati határidő leteltéig (aug. 18.) a következők adták be kérvényeiket: Persenszky Károly, szerencsi tanító, Nagy András n.-szalontai org. k. Czirják Gyula kunhegyesi org. k. Nánai Szücs Ferenc mturi, Veres Vilmos téglási, org.-kánt. Nagy Sándor makói org. k. Szotyori Nagy Károly bpesti énekvezető org. hangversenyző, és kép. rendes tanár Tóth István dömsödi org. kántor, Egyedi Sándor szegedi org. kántor, Beke Antal h.-bőszörményi orgonista s gymm. énektanár, Tóth Lajos h.-szoboszlói orgonistakántor, Kovács Mihály debreczeni hely. org. kántor. E 12 pályázó között versenyzogonázás és éneklés lesz f. hó 25-én reggel 8 órakor a kistemplomban; s ennek alapján ejtik meg az egyháztanácsban a kántorválasztást. Beke Antal tegnap orgonázott a Kossuth utcai templomban. Mint értesülünk a ref. hívek óriási többsége Szotyori Nagy Károly utódjául hasonló szép tehetségű fiát óhajtja megnyerni.

A nagyvárad polgármester Debreczenben. Dr. Bulyovszky József Nagyvárad ifju polgármestere ifj Rimler Károly Nagyvárad rendőrfőkapitány kíséretében szombaton érkezett városunkba. — Közvilágításunk ügye iránti érdeklődés vezette körünkbe a polgármestert, aki megérkezése után azonnal átnézte mérnöki hivatalunkban az összes vidéki városoktól érkezett s igen becses adatokat tartalmazó válaszokat a közvilágítás állapota tárgyában. Azután a gázzár telepre hajtattott ki

Komlóssy Arthur főjegyző Végh Gyula tb. rendőrkapitány társaságában a hol Antolovics Gyula gázzári igazgató előzőkenyen fogadta a társaságot s a berendezéseket, felszereléseket bemutatta a nagyvárad polgármesternek, ki megjegyezte, hogy a mi gázzárunk terjedelmesebb, berendezése nagyobb, mint a nagyváradnak. Ők szerződésileg még 7 évig vannak lekötve az angoltársulattal szemben és épen most vannak azon a ponton, hogy a felmondást a társulattal közlik. Bulyovszky polgármester meghívta Antolovics gázzári igazgatókat, ki úgy is a Félix fürdőben fog időzni, látogatótóba s tréfásan megjegyezte neki: „A szegény Váradnak sok kálélonyösebb feltételeket — nyujtson, mint a gazdag Debreczennek.” — Azután megtekintette még a polgármester a városi majorsági udvarban levő városi fogatokat és kocsis lovakat, majd az új zsidó templomot, a hol Reichmann hitközségi elnök fogadta. — Ifj Rimler Károly főkapitány pedig a vágóhidat tekintette meg, a mi rendkívül megtetszett neki különösen pedig a jégkamara, amelynek létesítését is javasolja majd. A főkapitány aztán szombaton a Bikában levő orfeum-társaság előadását nézte végig, a czéldől, hogy Angelotti igazgatót télire szerződtessek a Rázsabokorba, a melyet a város 75 ezer frtért vett meg. Rimler azt akarta látni, hogy milyen eredményt ért el Debreczen a magyarnyelvű orfeummal. Ez azonban mint értesülünk nem vezetett eredményre, mert sem Rimlernek sem pedig a polgármesternek, az ugy nevezett Tartakoff társaság kivételével, egyetlen szám sem nyerte meg tetszésüket. — Résztvett a nagyvárad polgármester — mint lapunk más helyén megírjuk a nyomdászjubiléumi ünnepségen tegnap délelőtt látogatást tett Simonffy Imre kir. tan. polgármesternél és Boczkó Sámuel rendőrfőkapitánynál s Rimler kíséretében tegnap délután hagyta el városunkat.

Lajos napja Debreczenben. A debreczeni első magyar asztaltársaság, melynek egyik czélja a hazafias irányban való működés multjához hiven ez évben is megünnepli néhai nagyhazánkfia Kossuth Lajos nevenapjának emléket, mely társas vacsorával egybeötve f. é. augusztus 27-én Németh András piac-utcai „Debreczen” czimű vendéglőjében fog megtartatni.

Debreczeniek Moszkvában. Szerdán este 6 órakor, szerencsésen megérkeztek a debreczeniek, dr. Bruckner Ernő és neje, Tóth Béla és Ferenczy tanár Moszkvában, a hol óriási az idegenek száma most. A kétezer kongresszusi tag közül csak 2500 kapott belépő jegyet a csütörtökön, déli 1 órakor tartott megnyitási ünnepélyre, melyen a congressus védnöke Sergius Alexandrovitch nagyherceg is jelen volt. Örömmel értesülünk, hogy a debreczeniek mindnyájan kaptak belépő jegyet a nagy ünnepségre.

Presbyteri közgyűlés. Az ev. ref. egyház presbyteriuma tegnap délelőtt 10 órakor Némethy Lajos lelkész és Szinay Gyula orsz. képvis. elnöklete alatt ülést tartott, a melyen bejelentették elsősorban Rab László és Ménécs András presbyterek elhunytát, a kiknek helyeit a szeptember 5-ére kitűzött kántorválasztó közgyűlésen fogják betölteni. Az egyházkerületi egyházi főjegyzői állásra elrendelt újabb szavazás folytán a presbyterium a maga tiz szavazatát ismételtén Dicsőfi Józsefnek adta. — Bemutatták az ev. ref. orgonista kántori állásra pályázó 12 egyén kérvényeit s Mitrovics Gyula indítványára a kiküldött bizottságra bízták, hogy a próbaorgonázás hol tartassék meg. Az idén bekövetkezendő presbyterválasztások napját december 27. és 28. napjaira tűzték ki s elrendelték a választá-ra jogosítottak összeírását. A listába felvételnek mindazon egyháztagok, kik mult évi adójukat f. é. nov. 27-ig kifizetik. A legérdekesebb tárgya a közgyűlésnek a közgyűlésnek a főiskolai gazdasági tanács azon megküldött végzése volt, mely szerint felszólítja a presbyteriumot, hogy a főiskolában elhelyezett V. és VI. elemi osztályokat

helyezze ki onnan szeptemberre. Az iskolaszék azt javasolta, hogy a presbyterium írjon át a városi tanácshoz, hogy a nevezett két osztálynak, ha másként nem, — bérhelyiségben leendő elhelyezéséről gondoskodják s egyszerűsége miatt kérje meg a tanácsot hogy a központi elemi fiiskola ügyét minél előbb vigye dűlőre úgy hogy az a jövő tanévre felépítve s megnyitható legyen. A javaslatot Kiss Albert azon módosításával fogadták el, hogy a főiskolai V és VI elemi osztályok elhelyezése végett nem a városi tanácsot, hanem az elemi iskolákat építető vegyes bizottságot kéri fel.

A debreczeni dalárda Belgrádban. A debreczeni dalárda aldujai körútjában Belgrádba érkezett s jótékony szélre fényesen sikerült hangversenyt adott. A debreczeniek a pályaudvarban a két belgrádi delegált testületileg ünnepélyesen fogadta. A vendégek Sankovics Dragomán és Takács József kereskedelmi muzeumi másodfőnök vezetésével megtekintették a város és környéke nevezetességeit. A hangversenyen díszes és nagyszámú közönség jelent meg, melynek soraiban ott volt Schiessl báró monarchiánk követe és Ambrózy báró követségi titkár. A hangversenyt követő lakomán Márk Endre debreczeni dalárda elnöke főlköszöntőt mondott a magyar szerb barátságra, melyre Szta-nojevics és Szimics belgrádi elnökök hasonló értelműben válaszoltak. Végül a társaság tagjai vegyest járták a kolót és a csárdást.

Közvilágításunk ügye. A közvilágítás kérdésének tisztázására szétküldött kérdőívekre újabbán Temesvár, Nagy Kálló, Sárospatak, Pozsony, Szent György és Nagy Enyed küldtek válaszokat. E városok Temesvár kivételével mind petroleummal világít, hanem Temesvár polgármestere rendkívül érdekes és becses adatokat szolgáltat a kérdéshez. Temesváron 1884 óta gőzerőre alapított egyenáramú villamos világítási rendszer van alkalmazásban s 1893 óta a villamtelep 200,000 frtért a város tulajdonába ment át, melytől azaz kezel. A gáz csak magánvilágításra használtatik. A magánvilágítás azóta annyira emelkedett, hogy 1893 óta ennek jövedelméből nemcsak a vételár s az értékesítési szükségletet volt lehetséges fedezni, hanem abból még a telepet is kibővítették. A város a közvilágítás teljes ellátásáért fizet évenként a városi villamtelepnek 30 ezer frtot, amenyit tehát ezelőtt a magánvállalatnak fizetett. Kétségtelen, — írja a polgármester — hogy a villamosság, a hol vízerő nem használtatik költségesebb a légszuszónál, de az is kétségtelen, hogy a közvilágítás házi kezelésben való alkalmazása a városoknak egyik főfeladatát képezi, mert csak ezen esetben rendelkezik a város szabadon a közvilágítás tekintetében, élvezheti és nyújthatja lakosságának mindazon előnyöket, melyek új találmányok és rendszer változások folytán előfordulhatnak. Végül mindkét rendszer egyútt alkalmazását tartja leghelyesebbnek a nagyon érdekes válasz. Ezekkel együtt most már 106 város küldött választ, a melyeket a tanács azon utasítással adott ki a mérnöki hivatalnak, hogy azokat rendszerbe szedje.

Lelkészképeségi vizsgák Debreczenben. A legközelebb megtartandó lelkészképesítési vizsgákra vonatkozólag, Kiss Áron püspök a következő körlevelet bocsátotta ki: A lelkészképeségi vizsgák idejéről folyó évi szeptember hó 15 és következő napjait tűzöm ki. A vizsgát tevő t. atyafiak szept. 14 én d. u. 4 órákor jelentkezzenek hivatalomban; és pedig: az első lelkészképeségi vizsgát tevők lelkészkegyeikkel és végbizonyítványaikkal.

A vizsga tárgyait képező tudományok köréből szabadon választott témáról otthon készített tudományos dolgozataikat pedig f. évi szept. 1-én előlegesen küldjék be hozzám, mellékelvén ahoz, a theologiai tanfolyam halgatása alatt készített írásbeli munkálataikat is. Az egyházi beszéd elő- és utóimával készítenő és jól betanulandó. A II-ik vizsgát tevők esperesi és szolgálati bizonyítvány mellett dolgozataikat szept. 1-ig szintén terjeszszék be.

Az ügyvédi kamara köréből. Az debreczeni ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Kemény Sámuel debreczeni ügyvéd, más kamara területére történt távozása következtében, a névjegyzékből kitoröltetvén, iratait dr. Kemény Mór ügyvédnek adta át.

Autonomiai kongresszusi képviselő. Nyiegyházaról táviratozzák nekünk hogy ott az autonomiai kongresszusra Desseffy Aurél grófot választották meg képviselőül 356 szavazattal, míg Desseffy Dénes és Kovács István 1 szavazatot kapott.

Hány orvos van a megyében. A statisztika figyelme sok mindenre kiterjed. Most a magyarországi orvosokat veszi szeri számba. És ebből a statisztikai kimutatásból nyilvánvalóvá válik, hogy Budapest után aránylag Debreczenben van a legtöbb orvos. Hajdu-megyében 76 orvos van. Ha azonban a megyék létszámát is belevonjuk számításunkba. Ugyanis ha azt vizsgáljuk, hány orvos jutna minden 100,000 lakosra egy-egy vidéken, akkor Budapest székesfőváros 142-re tehető arányszáma után, legtöbb orvos van Hajdu-megyében 41.7 lévén az arányszám. Ezt a Debreczenben összehalmozódott orvosok száma teszi,

Debreczen segélye a Patófi-szoborbizottságnak. Említettük lapunk egyik előző számában, hogy a segesvári Patófi szoborbizottság kérvényt intézett Debreczen sz. kir. városhoz, hogy 2000 frt deficitjéből segítse ki, hogy Köllő Miklós szobrászt kifizethesse. Debreczen sz. kir. város tanácsa a mai ülésen 100 koronát szavazott meg e célra s azt el is küldte Kedves István m. kir. pénzügyigazgató, szoborbizottsági pénztárnok címére.

Öngyilkosság. Az öngyilkosok száma megint szaporodott egyel, ma hajnalban egy negyed 5 kor ugyanis Karilló Károly rendőr a gőzmalom uton a fák között felakasztva találta egy javakorában levő férfi hulláját. Rögtön jelentést tett fenti rendőr a központra, honnan Nagy Imre p. biztos jelent meg a helyszínen Dr. Balkányi Ede ker. orvos kíséretében. A hullát miután az élesztési kísérletek sikertelenek maradtak, beszállították a közorház hullaházába. Az öngyilkos zsebében egy levelet találtak, a melyben feleségétől — kitől különválva élt — bucsuzik és gyermekeitől, azt irván hogy nagyon fájt a szíve és ezért vett bucsút a világtól. Kéri feleségét hogy butorai árából temettessék el és jelzi, hogy gyermekei biztosítva vannak. Az öngyilkos neveit és kiletét eleinte senkisémet tudta csak a vizsgálat derítette ki később hogy Szabó Menyhértnek hívják, szabómester, 48 éves lakott hajó utca 1161 sá. alatt.

Iskolai beiratások. Az izr. iskolában az 1897—8 iskolai év kezdetével az V-ik fiú osztály is megnyílik. Felhivatnak tehát mindazon szülők, a kik fiú gyermekeiket az V. osztályba beírattatni óhajtják, — hogy azokat a rendes beíratásra kitűzött napokon (f. hó 29 ik napján délelőtt 9—12 óráig) az iskola tanácstermében megjelenni sziveskedjenek mert később jelentkezők hely szüke folytán nem lesznek felvehetők. Az izr. iskolaszék.

Hajduvármegye őszi közgyűlése. Hajduvármegye őszi közgyűlésének határnapját szeptember 27 ére tűzték ki, a melyet előkészítő állandó választmányi ülés pedig értesülésünk szerint 20 án lesz megtartva. Az őszi közgyűlésnek legfontosabb tárgya az 1898. évi költ-

ségelőirányzat megállapítása, legérdekesebb tárgya pedig ab-ujvárosi járásban megüresedett szolgabírói állás betöltése lesz.

Lipthay Miklós. Lipthay Miklós Debreczen egyik leg-gazdagabb és legtekintélyesebb polgára hunyta le örök álmra szemeit. Mint ugyanis ben-nünket a Liptómezei Koryniczta fürdőhelyről sürgönyileg értesítenek ott tegnap este 10 órákor Lipthay Miklós szívszélhűdés következtében hirtelen elhunyt. — Lipthay szappanfőző volt s mint jóra való, derék becsü-esületes polgárt szerette tisztelte és sokra becsülte mindenki és így városzerte hisszük, mely részvétet kelt az ő halálhíre. Lipthay virilis tagja volt Debreczen sz. kir. város tör-vényhatósági bizottságának. Mélyen sujtott családjá táviratilag intézkedett a holttest ha-zaszállítására iránt, hogy itthon helyezték el a családi sírboltban.

Drágasági pótlék a városi alkalmazot-taknak. A városi napdíjasok és hajdulegénység az uralkodó drágaságra való tekintettel kér-vényt nyújtottak be a városi tanácshoz, hogy a város drágasági pótlékban részesítse őket. A tanács mai ülésén a két kérvényt vélemé-nyes jelentéstétel végett kiadta Szabó Jó-zsef főszámvevőnek.

A próbaorgonázás helyének változtatása. Az ev. ref. presbyterium az énekvezéri allásra pályázók próbaorgonázásának és éneklésének helyét a kistemplomból, hova kitűzve volt, a Kossuth utcai újtemplomba tette át, amiért a pályázókat arra kéri az elnökség, hogy e hó 25-én délelőtt 8 órákor ebben a templomban jelenjenek meg.

A róm kath autonomiai congresszus ki-küldöttére tegnap adták le szavazataikat a deb-kath. egyház tagjai a Therisianumban. A szavazás délelőtt 9—11 és délután 3—6 ig tar-tott. A szavazatszedő bizottság tagjai voltak. Váczi János elnök, Tárkányi Péter, Mihálovics István, Dr. Derekaszy István. Leszavaztak összesen 139 en vala-mennyien Dr. Hoványi Gyula nagyváradi kir. jogtanárra.

Szülők gyámok figyelmébe. Felhivatnak a szülők, gyámok s mindazok akiknek gond-jaik alatt óvókoteles, mindennapi és ismétlő köteles gyermekek vannak, hogy azokat a kisdud óvodai és népiskolai törvény, rendel-kezéséhez képest az iskolai év kezdetén be-irassák s azok iskolába járásáról gondoskodni kötelességüknek ismerjék, mert különben el-lenök a törvény büntető szakasza legszigorub-ban fog alkalmazni. Debreczen 1897 augusztus 21. A városi tanács.

A nyomdász estély tanczrendje. A deb-reczeni nyomdászegylet multságán mint már írtuk, a figyelmes rendezőség, egy előkelő művészi kivitelű tanczrenddel kedvezkedett a megjelent hölgyeknek. Annyival inkább érde-kes bennünket ez a tanczrend, mely csinos-ságánál és előkelőségénél fogva általános fel-tűnést keltett, mert azok Dávidházy helybeli könyvkötészetéből kerültek ki.

Elveszett kutya. Egy Boczi névre haligató tascó, világos, halavány sarga kutya elveszett. A becsületes megtaláló átadhatja a tulajdonosának Csapó-utcai 302. sz. házában; hol illő jutalomban részesül.

A karczagi iparkiallító megnyitása. tegnap vasárnap délután volt Almássy Géza főispán, a kiállítás védnöke jelenlétében. Este a megnyitás öröme díszvacsorát rendez-tek. Az iparkiallítás elnöke Sujanosky Jenő ipartestületi elnök, A kiállítás szeptem-ber 5 ig marad nyitva.

Pálmay Ilka — a vidéki hírlapírókért. A legaranyosabb ilus, aki a legkedvesebb éne-kesnő: gróf Kinszkyné legközelebb Temesvá-rótt hangversenyez. Mint a Délmagyarországi Közönség írja, a népszínház volt csillaga három magyarországi várost szeretne fölkeresni, hogy angol sikkjét, édes-kedves alakját és bájos

1897
205/1-2. lap

Tengeri piacra hozott 1000 kgr 6-tengeri I. rendű —, II. r. —, II. r. —. Uj tengeri I. r. 4.80, II. 4.70 III. kr. 4.40.

Köles 6.20, 6.10. 6.00.
Köleskása 13.—, 12.50, 12.00.
Burgonya 3.60

Piaczi áruezikek:

100 kilónként: Bab fehér 12 bab sárga 10.00 burgonya 3.60 só darabos 10.50, só darált 12.00, d. zsír 60—62 frt, száma I. rendű 1.80, II. r. 1.60 III. r. 1.40, szalma I. r. 60 frt II. r. 50, szalonna sós 58—60 frt, szalonna sótlan 58— frt. háj 60— frt, juh turó 68—szappan 17.50 frt, aszalt szilva 16— frt, bors 18.00 frt, lenese 20.00 frt, rizs 18 frt, pirszék 2.00, salgótarjáni 150, szalonkőszén 180, árpa kása 16.—, —24.

Kilónként: Árpakása 14 32 kr aszalt-szilva 28 kr, aszalti dara 15 kr burgonya 6 kr., borsó szépebbé 18 kr., szatmári 20 kr bab fehér 12 kr, sárga 10 kr, disznó-zsír 64, czukor 44.—45, irós-vaj — frt — kr, köleskása 15 kr, lenese szatmári 20 kr, szépebbé 24 Nr, liszt Nr. 1. 15 kr, Nr. 2. 15 kr, 3. 14 kr Nr. 4. 14 kr, Nr. 5. 12 kr, Nr. 6. 13 kr, olvasztott vaj 80 kr., só darabos 11 kr, darált 12 kr, rizskása 16—32 kr, szappan 22 kr, szalonna sós 64 kr, sótlan 60 krajczár, kávé 2 frt 13 kr.

CSARNOK.

Két akarat.

— Tor Hedberg novellája. —

(Folytatás.)

Leültek és beszélgetni kezdtek. Eletté csak multak közös emlékeiről, aztán pedig áttértek a jelenre. Furu megtudta most, hogy a leány néhány évet külföldön töltött, tanult... oh, pompas idők voltak azok... aztán pedig, a mikor tanulmányait befejezte, haza kellett térnie és... lezkeket kellett adnia. És aztán... aztán a lezkeadás mellett kellett megmaradnia. Most is azt teszi, és alighanem mindig azt kell majd tennie. Most egyhavi szabadsága van hogy, a tenger partján üdüljön egy kicsit az anyjával — az apja már régen meghalt. Ez az egész.

— Gyakran hallottam önt emlegetni, — Furu ur, szót aztán, a mikor befejezte elbeszélést és mosolygása tanúsította, hogy ez a megjegyzés egyuttal összehasonlítás is akart lenni.

Furu is megértette azonban, hogy régi büszkeségéből megmaradt még valami, mert nem tartózkodott az összehasonlítástól és ennek örült, mert nem kiáanta, hogy az a büszkesége teljesen elveszett volna.

Nyomban reá is terelte a beszélgetést. — Akkoriban azt hittem, hogy nem művésznő lesz onból, mondotta most. — Maga nem gondolta? Homlokán redők gyültek, mint valami fajdalmas visszaemlékezésnél, de aztán felvidult és mosolygva, bár nem minden megérőltetés nélkül, így felelt:

— Nem tudom... sohasem gondoltam rá. Csak később s mikor már beláttam, hogy sohasem leszek az, akkor gondoltam rá.

— Persze, előbb-utóbb érezni kezdi az ember hogy az élet nem olyan, mint a milyennek képzelte.

— Nem ezt gondoltam, szót a leány sóhajva, majd hirtelen hozzátette: — azaz, úgy gondolom, hogy az ember akaratlanul is hagyatlik. — Miért is nem lehetünk mindig fiatalok? — Kiáltott végül és mélyen elpirul.

— Igen, miért? — utánozta őt Furu kacsagva. Őn is tapasztalta.

Hangjából és tekintetéből a régi soha el nem feledett elképedés szót. A leány ránézett, előbb meglepetve, de aztán könyörgő tekintettel.

— Akkoriban még igazán nagyon fiatal voltam, — szót aztán mentegetőzőleg és Furu a régóta várt győzelem kielégítő érzését élvezte.

— Nemsokára aztán elbucszott tőle. Menetközben visszafordult és mosolyogva kérdezte:

— Ma este kinek játszott?

A leány kérdőleg nézett rá, de aztán csakhamar egy újabb emléke támadt fel és most már nem mosolyogva többé komolyan felelt:

— Oh... ez volt tehát!

Különös egy nő! gondolta Furu távozóban. Különös, szinte megindító hatással volt reá, hogy tréfás kérdésére nem mosolygott. Lelke mélyében most szinte haragudott, hogy az élet oly sokat pusztított el benne, másrészt azonban a haragnál is nagyobb öröm érvényesült benne, Mintha egy kéz szorítását érezné, a mely őt esésében fentartja, vagy legalább is megóvjá attól, hogy egyedül essék el.

Már másnap újra találkozott vele és tovább szötte a tegnapesti beszélgetést. Társasága ép oly volt reá, mint akkor, a mikor még fiatal leány volt — nyugodtabb ágyan, de a répi modoru. A viasz, a mely azelőtt daczolt az ő akaratával, most puhább lett, és érezte hogy most könnyű szerrel reányomhatja egyéniségének jellegét.

(Folyt. köv.)

Bérekocsik dijszabályzata.

	Hét lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	—40	—30
1/4 órára	—60	—45
Egy egész órára	—80	—60
Minden következő órára	—40	—30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	—20	—15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	—50	—30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetésnél (valláskülönbőség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik, A temetőbe ki és vissza	2	1 40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1 20	—80
A színházba menet	—60	—40
A színházból jövet	—80	—60
A bármely vasúti indóház vagy raktárhoz nap-pal menet vagy jövet kézi táskával	—50	—30
éjjel	—80	—60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab málna után külön 10 krajczár díj jár.	—	—
A korszolyázó, vagy csónakázó tóhoz, czukorgyár, légszeszgyár, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	—50	—30
menet és visszajövet egy órai várakozással	—80	—60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	—50	—30
menet és jövet egy órai várakozással minden következő órára	1	—70
Külső barom- és lövésártérre oda és vissza egy órai várakozással	—60	—40
minden következő órára	1 20	90
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet és jövet	—40	—30
menet és visszajövet 1 órai várakozással minden további órára.	—50	—30
	—80	—60
	—40	—30
A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítan		

Tájékoztató.

A Gőnczy-egyesület „Otthon“-a a koreak. aka démia palotájában.

Nyilvános olvasóterem, a kollégiumban nyitva van hétfőn szerdán, szombaton d. u. 3—6 ig.

Muzeum, a kollégiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület főiskolai műhelyében d. u. —4 óráig. Kedden: Előkészítő csoport. Szerdán és pénteken: haladó csoport.

Zene-estélyek

A Hungária kávéházban minden szerdán, szombaton és vasárnapokon Rácz Károly és Magyar testvérek zenekara.

Az „Arany Bika“ vendéglő éttermében vasárnap és ténként a Magyar testvérek, Rácz Károly és Dajna Band zenekara felváltva tartanak zeneestélyt.

Az „Arany Bika“ kávéházban hetenként két zeneestély van: hétfőn Rácz Károly szerdán a Magyarok.

A „Angol királynő“ vendéglőben kedden Magyar testvérek, pénteken Rácz Károly és vasárnap Dajna Band társanak.

A „Margit“-fürdőben vasárnap és ünnepnapo ko-

n. 4—6 óra közt sétahangverseny. — Játsszik a ka tonazenekar.

Vilmos Ferencz kávéházban a Sas-utczai „Otthon“-ba zeneestély hetenként háromszor.

Szauer Sándor „Arany sas“ kávéházában minden hé este Dajna Bandi zenekara zeneestélyt.

A „Corso“ kávéházban kedden, csütörtökön és vasárnap Rácz Károly és Dajna Bandi zenekara tartanak zeneestélyeket.

250. szám.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat gyártmányainak ÁRJEGYZÉKE.

Az 1887. április hó 18-kán Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokhoz vonatkozó egyezmények szerint.

Itt helyben, kötelezettség nélkül.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt, 100 kilo

A. Asztali dara nagyszemű	22 60
B. Szinte „ aprószemű	22 60
C. Király liszt	20 60
1. Lángliszt kivonat	20 40
2. Elsőrendű zsemlye liszt	20 —
3. Zsemlye liszt	19 80
4. Elsőrendű kenyér liszt	19 40
5. Közép kenyér liszt	19 —
6. Kenyér liszt	18 20
7. Barna kenyérliszt zsákkal á 70 klg	16 80
8. Takarmány liszt	13 20
11. Finom korpa zsákkal á 50 klg	5 20
12. Durva „ zsáknélkül	5 —
„ „ zsákkal	4 20
„ „ zsáknélkül	4 —
Csírke buza zsák nélkül	4 40

Debreczen, 1897. augusztus 22.

887 v. k. szám.
1897

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1927/1897 P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Amadin Lipót részére Draugentz János és neje debreczeni lakosoktól 400 frt tőke, ennek 1897 évi Április hó 23 napjától számított 5 százalékos kamatai és eddig összesen 48 frt 45 kr perköltség erejéig 1897 évi Julius hó 10-én bíróilag felülfoglalt és 800 frtra becsült butorok és jegyéb ingóságok 1897. évi Szept. hó 3-án d. u. 3 órakor kezdetét veendő és Debreczenben Kis-Csapó-utca 380. sz. háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is elfognak adatni.

Debreczen, 1897. August. hó 8.

Bódogh Zs.
bírói kiküldött.

Szotyori NAGY KÁROLY

magán

ZENEAKADÉMIAJA

DEBRECZEN, Teleki-utca 2175. sz.

Telefon 230. sz.

Tanszakok: (az elemi oktatástól a legmagasabb művészi kiképzésig fiú és leány gyermekek s felnőttek számára) Zongora, ének, orgona, zeneelmélet, kamarazene (Esetleg hegedű és gordonka is.)

Tanárok: (Az orsz. magyar kir. zeneakadémiát végzett okleveles tanárok) Szotyori Nagy Károly igazgató, zeneművész, P. Nagy Zoltán tanár, Tóth Arpád tanár, Stroke B. főkantor — tanár.

Felügyelőnő: Szotyori Nagy Károlyné, Csilléry Gizella.

Oktatás: Az orsz. magyar kir. zeneakadémia tanterve alapján történik.

Tanfolyamok: Előkészítő osztály: (zenei dedó 7—8 éves gyermekek számára.)

Alsó osztály: (kezdők számára) két évfolyam.

Közép osztály: (haladók számára) három évfolyam.

Kiművelési osztály: Három évfolyam.

Karének osztály: külön a növendékek és külön urhölgyek számára.

Egyes osztályokba a növendékek korlátozott számban vétetnek fel.

A tanórák a többi iskolák óráihoz lesznek alkalmazva.

A szülők minden esetben értesítetnek gyermekeikről.

Beiratási-díj, tandíj és egyebekről bővebben a tájékoztató szolgál.

Beiratások aug. 25-én kezdődnek d. e. 9—1-ig és d. u. 3—6-ig.

Az iskolai év szeptember 4-én nyitattik meg.

Felvilágosításokkal és tájékoztatóval szívesen szolgál az igazgató.

Debreczen 1897. augusztus hó.

Szotyori NAGY KÁROLY

igazgató.

TELEKI-utca 2175.

Telefon 230. sz.